

Bestuursverslag 2018

Het Nationaal Rampenfonds, doel en werkwijze

De stichting Het Nationaal Rampenfonds is opgericht op 9 juli 1935, als geïnstitutionaliseerde opvolger van het Nationaal Steuncomité Stormramp, dat ingesteld was naar aanleiding van de stormramp in Borculo in 1925.

Het Nationaal Rampenfonds heeft volgens artikel 2 van zijn statuten ten doel:

“door het werven van inkomsten, bij te (doen) dragen aan leniging van de noden ontstaan door rampen, die de bevolking van enig deel van het Koninkrijk der Nederlanden treffen en die van zodanige aard en omvang zijn, dat zij, naar het oordeel van het algemeen bestuur en na afstemming met de Rijksoverheid, als nationale rampen moeten worden beschouwd. Noden ontstaan door oorlog, oorlogsomstandigheden of groot molest vallen niet binnen deze doelstelling.”

De stichting verleent zelf geen feitelijke hulpverlening bij rampen. De bijeengebrachte gelden kunnen worden verstrekt aan rechtspersonen (waaronder maatschappelijke organisaties), die naar het oordeel van een ad hoc door de stichting ingestelde onafhankelijke beoordelingscommissie in staat zijn de noden ontstaan door nationale rampen te lenigen.

Het bestuur

De samenstelling van het bestuur van het Nationaal Rampenfonds is in 2018 als volgt:

- Mevrouw drs. C.I.J.M. Ross - van Dorp, voorzitter;
- De heer drs. L.P. van der Kroft, penningmeester;
- De heer mr. G.J.A. Hamilton, secretaris;
- De heer P.G. de Vries, bestuurslid tot 31 augustus 2018 en mevrouw M. van Schaik bestuurslid per 1 september 2018 namens het Nederlandse Rode Kruis;
- Mevrouw B.C. van der Vlist - Schot, bestuurslid tot 31 januari 2018 en mevrouw R.P. Nauta bestuurslid per 1 februari 2018 namens Kerk in Actie;
- De heer drs. L.C. Zevenbergen, bestuurslid namens Cordaid Mensen in Nood;
- De heer dr. B.A.J. Jongejan, bestuurslid namens het Oranje Kruis.

De voorzitter, penningmeester en secretaris vormen het dagelijks bestuur. De leden van het dagelijks bestuur worden benoemd door het algemeen bestuur en mogen niet afkomstig zijn uit of gelieerd zijn aan een deelnemer van de stichting. De overige leden van het bestuur worden benoemd door de deelnemers. Elke deelnemer benoemt één bestuurslid.

De door de stichting toegelaten deelnemers zijn: Het Nederlandse Rode Kruis, Het Oranje Kruis, Cordaid Mensen in Nood en Kerk in Actie.

Het bestuur wordt in zijn werkzaamheden bijgestaan door een ambtelijk secretariaat, mevrouw mr. W.M. Ruedisulj en mevrouw M. de Graaf (het Nederlandse Rode Kruis) en een adviseur, mevrouw mr. M. de Witte-van den Haak (Pels Rijcken Droogleever Fortuijn).

Activiteiten

Het bestuur komt in 2018 tweemaal in vergadering bijeen: op 4 april en op 13 november.

Het bestuur van het Nationaal Rampenfonds (NRF) heeft in november 2017 twee miljoen euro uit eigen middelen beschikbaar gesteld voor de wederopbouw op Sint Maarten, Sint Eustatius en Saba na de verwoestingen die de orkaan Irma had aangericht. Met dit geld wilde het NRF vooral de sociale samenhang en weerbaarheid op de eilanden herstellen en versterken. Deze gelden vormden het budget voor een beoordelingscommissie die aanvragen tot financiële steun van gekwalificeerde partijen heeft beoordeeld.

De volgende personen hadden zitting de beoordelingscommissie:

- De heer R. (René) Grotenhuis, voorzitter;
- Mevrouw A.A. (Amma) Asante;
- De heer F.J.M. (Fred) Claasen;
- De heer G. (Gilbert) Wawoe;
- De heer A. (Arthur) Wiggers.

Deze personen hebben individueel of gezamenlijk: a. ervaring met of kennis van zaken van openbaar bestuur en bestuurlijke verhoudingen op gemeentelijk niveau; b. ervaring in de organisatie van rampenhulpverlening; c. ervaring met de beoordeling van (project-)aanvragen op humanitair of sociaal maatschappelijk terrein; d. financiële deskundigheid.

Begin maart 2018 is het fonds door de beoordelingscommissie opengesteld voor aanvragen. 51 projectvoorstellen zijn ingediend die door de beoordelingscommissie van het NRF zijn beoordeeld. 5 aanvragen kwamen uit Nederland, 5 van Saba, 4 van Sint-Eustatius en 37 van Sint-Maarten. De respons en de spreiding over de eilanden en Nederland beschouwt het bestuur van het NRF als een succes.

Uiteindelijk heeft de commissie besloten 30 aanvragen te honoreren binnen het beschikbare budget. Op elk van de drie eilanden worden met steun van het fonds projecten gerealiseerd. Deze projecten beslaan een breed terrein van zorg en welzijn, vorming, rampenvoorbereiding, sport en cultuur. De aanvragers zijn inmiddels geïnformeerd. De eerste projecten zijn ook al in uitvoering. Vanwege het wederopbouw karakter is bepaald dat het geld binnen 1,5 jaar besteed moet zijn. Het NRF zal het verloop van de uitvoering nauwgezet volgen. Daartoe heeft het NRF de heer René Grotenhuis aangesteld als programmamanager. Hij zal toezicht houden op de uitvoeringsfase van het steunprogramma. De werkzaamheden van de beoordelingscommissie zijn hiermee afgerond. Het bestuur van het NRF spreekt haar grote erkentelijkheid uit voor de inzet van de leden van de beoordelingscommissie.

Het dagelijks bestuur heeft de beoordelingscommissie en de programmamanager op verschillende manieren ondersteund in hun werkzaamheden.

In 2018 is € 870.823 aan donaties uitgekeerd ten behoeve van de wederopbouw. In 2018 is additioneel voor € 1.089.681 aan verplichtingen aangegaan ten behoeve van de wederopbouw.

Vermogenspositie

Het vermogen van de stichting dient ter financiering van de doelstelling van de stichting zoals beschreven in haar statuten. Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het gevoerde beleggingsbeleid en heeft het toezicht op de uitvoering van het beleid opgedragen aan de penningmeester. Het bestuur van de stichting heeft de uitvoering van het beleid over het vermogen opgedragen aan een externe vermogensbeheerder. Het portefeuillerendement over het afgelopen jaar bedraagt -5,07%.

De gehanteerde middelenverdeling luidt:

	Minimum	Norm	Maximum
Vastrentende waarden	50% (*)	60%	70%
Zakelijke waarden	30%	40%	50%
Liquiditeiten	0%	0%	20% (*)

(*) In overleg met de beheerder wordt thans afgeweken van deze minimum/maximum grens. Dit heeft enerzijds te maken met het korte termijn karakter van de financiële verplichtingen die het NRF is aangegaan ten behoeve de ondersteuning van initiatieven na de Orkaan Irma en anderzijds door de zeer lage vergoeding op vastrentende waarden waardoor kasgeld een goed alternatief vormt voor vastrentende waarden.

Marktontwikkeling

2018 zal niet de geschiedenis ingaan als een goed jaar voor de financiële markten. De MSCI Europe index daalde met -10,57%, terwijl de S&P500-index nagenoeg onveranderd bleef met een daling van -0,15%. (in euro). De MSCI Emerging Markets daalde met -1 0,27% (in euro).

De volatiliteit was hoog nu de steunpilaren van ruime, constante en zichtbare liquiditeit en stijgende waarderingen zijn weggevallen. De terugkeer naar een genormaliseerd klimaat betekent een fundamentele verandering voor de financiële markten op de lange termijn. De overgang naar een aandelenmarkt die niet langer wordt aangedreven door liquiditeit, maar door fundamentele factoren zorgde voor extra volatiliteit, omdat de nieuwe marktrichting minder duidelijk en gevoeliger is voor conjunctuurschommelingen. Daar kwam nog bij dat de politiek in 2018 opnieuw een hoofdrol speelde.

Zo was er onzekerheid over de Brexit en de spanningen tussen Italië en de EU. Verschillende sectoren kregen bovendien zware klappen door de handelsoorlog van Trump met China en Europa.

De rente op tien jaar lopende Nederlandse staatsleningen bedroeg ultimo 2018: 0,39% (2017: 0,53% en 2016: 0,36%). Hierdoor kan het NRF op een aanzienlijk deel van haar vermogen nauwelijks rendement maken.

Vooruitzichten

Aandelenmarkten zijn relatief aantrekkelijk geprijsd zolang bedrijven niet al te veel hinder gaan ondervinden van de (politieke) tegenwind. Winsttaxaties moeten misschien verder naar beneden worden bijgesteld, maar de winstgevendheid van het internationale bedrijfsleven is de afgelopen twee jaar vrij goed geweest, waardoor bedrijven in hun waarderingen zijn gegroeid.

De rentevergoeding op risicovrije beleggingen is de afgelopen jaren sterk gedaald. Het leek alsof de rente haar weg omhoog had gevonden in 2017, maar uiteindelijk daalde deze in 2018 opnieuw. In 2019 is de rente ondertussen verder gedaald naar 0,27% en daarmee naderen we het dieptepunt van 2016 (minder dan 0%). Het geeft aan dat de obligatiemarkt weinig vertrouwen heeft in de ontwikkeling van de Europese economie.

De ontwikkeling op de kapitaalmarkt heeft geen invloed op de uitkeringen van het fonds in verband met de Orkaan Irma. Om geen onnodige risico's te nemen, is de vermogensbeheerder destijds gevraagd om voldoende liquiditeiten aan te houden om toekenningen van de beoordelingscommissie te kunnen financieren.

De Vrije reserve van het NRF dient ter financiering van toekomstige uitgaven naar aanleiding van een nationale ramp. Het bestuur spreekt de hoop uit dat hier nog lang geen gebruik van hoeft te worden gemaakt. Dit geeft ook de tijd om de kapitaalspositie van het fonds te herstellen. Het bestuur van het NRF heeft voor 2019 geen andere voornemens dan de afhandeling van de toezeggingen aan begunstigen naar aanleiding van de Orkaan Irma.

Het bestuur stelt net als in eerdere jaren geen begroting voor het nieuwe kalenderjaar op. De begroting is geen stuurinstrument voor de beheersing van de NRF activiteiten.